

Onderwerp

Oprichting besloten vennootschappen Sportservice Flevoland en Visit Flevoland

Gedeputeerde Staten stellen voor

1. Beslispunten
  1. Kennis te nemen van het ontwerpbesluit van Gedeputeerde Staten van 30 oktober 2018 om:
    - a. de besloten vennootschap Sportservice Flevoland op te richten en hierin deel te nemen voor een bedrag van € 147.000, zijnde 100% van het aandelenkapitaal.
    - b. de besloten vennootschap Visit Flevoland op te richten en hierin deel te nemen voor een bedrag van € 100.000, zijnde 100% van het aandelenkapitaal.
  2. a. geen wensen en bedenkingen kenbaar te maken ten aanzien van de oprichting van beide besloten vennootschappen;
    - b. te participeren in de besloten vennootschap Visit Flevoland voor een bedrag van € 100.000, zijnde 100% van de aandelen;
    - c. te participeren in de besloten vennootschap Sportservice Flevoland voor een bedrag van € 147.000, zijnde 100% van de aandelen;
    - d. met ingang van 1 januari 2019 de gelabelde subsidie voor Toerisme Flevoland structureel te verhogen met € 60.000 naar € 491.507 (prijsspeil 2019) en dit te dekken uit de stelpost Nieuw beleid.
    - e. Deze gelabelde subsidie te hernoemen naar Visit Flevoland BV;
    - f. De eenmalig terug te ontvangen middelen ad € 147.000 van de Ontwikkelingsmaatschappij Flevoland ongeoormerkt toe te voegen aan de reserve Strategische projecten.
    - g. de 15^e begrotingswijziging 2018 vast te stellen, waarbij de financiële gevolgen, zoals genoemd onder punt 2d tot en met 2f worden verwerkt in de begroting 2018, begroting 2019 en in de meerjarenraming voor de jaren na 2019.
2. Doelstelling programmabegroting

Het onderwerp Sportservice Flevoland past binnen het programma 4 Cultuur, Samenleving en Sport programmaonderdeel 4.2 Samenleving en Sport.
Het onderwerp Visit Flevoland past binnen het programma 3 Economie programmaonderdeel 3.2 Recreatie en toerisme inclusief gebiedspromotie.
3. Eerdere behandeling

Dit onderwerp is niet eerder in Provinciale Staten behandeld.
4. Bevoegdheden PS en doel behandeling
  - 1.1 *Provinciewet schrijft betrokkenheid Provinciale Staten voor.*
In artikel 158, tweede lid van de Provinciewet is bepaald dat Gedeputeerde Staten voordat zij besluiten om deel te nemen in een privaatrechtelijke rechtspersoon, eerst hun voornemen daartoe aan Provinciale Staten moeten voorleggen.
Daarbij moeten Provinciale Staten in de gelegenheid worden gesteld wensen en bedenkingen aan Gedeputeerde Staten kenbaar te maken.
Doel van de behandeling is Provinciale Staten voor te stellen geen wensen en bedenkingen kenbaar te maken aan Gedeputeerde Staten, omdat het oprichten en deelnemen in de genoemde besloten vennootschappen past binnen het door Provinciale Staten in de Kadernota Verbonden Partijen vastgestelde beleid.

Provinciale Staten

19 december 2018

Agendapunt

Lelystad

30 oktober 2018

Registratienummer

2316298

Afdeling/Bureau

RE

Portefeuillehouders

Reus, J. de

Rijsberman, M.A.

Routing

Commissie Economie:

21 november 2018

Commissie Bestuur:

28 november 2018

1.2. Provinciale Staten hebben budgettaire rol.

Op grond van de 'Financiële verordening provincie Flevoland 2018' dienen Provinciale Staten investeringen, die niet zijn opgenomen in de begroting, te autoriseren. Daarnaast zijn de voorgestelde begrotingswijzigingen voorbehouden aan Provinciale Staten.

5. Verdere behandeling PS
Wanneer Provinciale Staten instemmen met de beslispunten, gaan Gedeputeerde Staten tot definitieve besluitvorming over.
6. Korte toelichting op voorstel
Sportservice Flevoland en Toerisme Flevoland maken momenteel onderdeel uit van de Ontwikkelingsmaatschappij Flevoland BV (OMFL). De OMFL is een besloten vennootschap waarvan de provincie 100% aandeelhouder is.
De OMFL bestaat op dit moment uit drie bedrijfsonderdelen: economie, sport en toerisme. In verband met de omvorming van de OMFL tot een volwaardige Regionale Ontwikkelingsmaatschappij (ROM) is het noodzakelijk dat Sportservice Flevoland en Toerisme Flevoland geen onderdeel meer uitmaken van de ROM, maar als zelfstandige eenheden verder gaan. Dit past bij de ambitie van de ROM om zich uitsluitend te richten op de groei van Flevolandse bedrijven en de versterking van de regionale economie.
7. Beoogd effect
Oprichting van en deelname in de besloten vennootschappen die onder meer tot doel heeft uitvoering te geven aan het provinciale sportbeleid en het beleid op het gebied van recreatie en toerisme.
8. Argumenten
1.1 Gevolg van de ontwikkeling van de omvorming van de OMFL tot volwaardige ROM.
In verband met de omvorming van de OMFL tot een volwaardige Regionale Ontwikkelingsmaatschappij (ROM) is het noodzakelijk dat Sportservice Flevoland en Toerisme Flevoland geen onderdeel meer uitmaken van de ROM, maar als zelfstandige eenheden verder gaan. Dit past bij de ambitie van de ROM om zich uitsluitend te richten op de groei van Flevolandse bedrijven en de versterking van de regionale economie. Het afsplitsen van Sportservice Flevoland en Toerisme Flevoland is randvoorwaardelijk om de formele ROM-status te verkrijgen.

1.2 Besloten vennootschap is de meest wenselijke vorm.

Sportservice Flevoland en Toerisme Flevoland maken nu onderdeel uit van een BV waarvan de provincie 100% aandeelhouder is. Door voor Sportservice Flevoland en Toerisme Flevoland als rechtsvorm de BV te kiezen blijft de rechtsvorm hetzelfde en blijft de provincie 100% zeggenschap houden net als nu bij de OMFL het geval is.

Daarnaast krijgen Sportservice Flevoland en Toerisme Flevoland door verzelfstandiging in de vorm van een eigen BV wel een duidelijk eigen profiel. Doordat beide partijen een aparte BV worden, zal apart over deze verbonden partijen worden gerapporteerd. Gedeputeerde Staten kunnen -net als nu het geval is- via de subsidierelatie invloed uitoefenen. Ook deze dubbele borging van het provinciaal belang maakt het wenselijk om voor de rechtsvorm van een BV te kiezen.

1.3 Afzonderlijke besloten vennootschappen gewenst.

Door te kiezen voor afzonderlijke besloten vennootschappen krijgen beiden een duidelijk herkenbaar profiel. Daarnaast schept dit voor het bestuur van de provincie duidelijkheid welke organisatie waarvoor aanspreekbaar is.

1.4 Sturing vanuit positie algemene vergadering van aandeelhouders (AVA) gewaarborgd.

In statuten zijn waarborgen opgenomen om als provincie, als 100% aandeelhouder, te kunnen sturen en ingrijpen wanneer de situatie daar om vraagt. Gelet op de geringe omvang, de sturing

via de subsidiestroom én een eventuele correctiemogelijkheid via de AVA is ervoor gekozen om te volstaan met een eenvoudige BV-structuur zonder Raad van Commissarissen (RvC). Dit betekent dat de bevoegdheden van de RvC grotendeels bij de AVA komen te liggen. Zo is onder andere in de statuten vastgelegd dat de benoeming en ontslag van de bestuurders, het vaststellen van het strategisch beleid en vaststelling bezoldigingsbeleid door de AVA moet plaatsvinden. Daarnaast kan de AVA andere besluiten van de organisatie aan zijn goedkeuring onderwerpen. De statuten komen –afgezien van verschillen door afwezigheid van een RvC en Investeringscomité- overeen met die van de ROM Flevoland. De gelijke bevoegdheden van de AVA bij de verschillende organisaties dragen bij aan een eenduidige sturing richting de verbonden partijen. Binnen de provinciale organisatie zal gewerkt worden met een accounthouder die inhoudelijk en financieel wordt ondersteund. De accounthouder is daarmee op de hoogte wat er speelt bij de verbonden partij en is aanspreekpunt voor de organisatie en de betrokken bestuurders.

1.5 Gehandeld conform Kadernota Verbonden Partijen.

Opgemerkt wordt dat Sportservice Flevoland en Toerisme Flevoland reeds, als onderdeel van de OMFL, een verbonden partij van de provincie zijn. In de door Provinciale Staten vastgestelde Kadernota Verbonden Partijen is een afwegingskader opgenomen dat moet worden doorlopen om na te gaan of het wenselijk is om als een provincie deel te nemen in een privaatrechtelijke rechtspersoon. Daarbij moeten de volgende zes stappen worden doorlopen. Uit onderstaande toetsing aan deze stappen blijkt dat het wenselijk is om in casu tot oprichting en deelname in de voorgestelde BV's over te gaan.

Criteria uit Kadernota verbonden partijen	Wordt hieraan voldaan
1. Is sprake van een publiek belang	Ja, want de behartiging van Sport en Toerisme zijn maatschappelijk belangen die anders niet goed van de grond komen.
2. Is betrokkenheid van andere partijen nodig en/of wenselijk voor de aanpak van het publiek belang	Ja, voor een onafhankelijke positie met herkenbaarheid voor de omgeving is een aparte partij gewenst.
3. Vraagt het publieke belang om actieve betrokkenheid van de provincie	Ja.
4. Is rechtspersoonlijkheid wenselijk of noodzakelijk	Noodzakelijk. Voor de werkzaamheden die worden verricht moeten Sportservice Flevoland en Visit Flevoland kunnen functioneren als rechtspersoon (contracten afsluiten, personeel in dienst hebben, etc.).
5. Heeft de privaatrechtelijke rechtspersoon de voorkeur	Ja. Een private rechtsvorm kan slagvaardig, efficiënt en professioneel als partij optreden waarbij bestuurders niet zelf hoeven deel te nemen in het bestuur.
6. Is het voor de mate van zeggenschap wenselijk of noodzakelijk deel te nemen in het risicodragend vermogen van een privaatrechtelijke organisatie	Ja. Omdat provincie 100% aandeelhouder is, kan zij via de rol van eigenaar invloed uitoefenen op de wijze waarop Sportservice Flevoland en Visit Flevoland uitvoering geven aan het provinciale beleid.

2.1 Provinciewet schrijft betrokkenheid Provinciale Staten voor.

In artikel 158, tweede lid van de Provinciewet is bepaald dat Gedeputeerde Staten voordat zij besluiten om deel te nemen in een privaatrechtelijke rechtspersoon, eerst hun voornemen daar-

toe aan Provinciale Staten moeten voorleggen. Daarbij moeten Provinciale Staten in de gelegenheid worden gesteld wensen en bedenkingen aan Gedeputeerde Staten kenbaar te maken.

2.2 Voorgenomen oprichting en deelname is in lijn met Kadernota Verbonden Partijen.

In de door Provinciale Staten vastgestelde Kadernota Verbonden Partijen is een afwegingskader opgenomen dat moet worden doorlopen om na te gaan of het wenselijk is om als een provincie deel te nemen in een privaatrechtelijke rechtspersoon. Daarbij moeten de zes stappen die zijn opgenomen in het afwegingskader dat onderdeel uitmaakt van deze kadernota, worden doorlopen. Uit toetsing aan deze stappen blijkt dat het oprichten van en het deelnemen in de voorgestelde BV's in het bijzonder is aangewezen voor de uitoefening van een publieke taak. Het resultaat van de toetsing is opgenomen bij argument 1.5.

2.3 Verhogen van structurele subsidie Visit Flevoland BV noodzakelijk voor borging continuïteit.

Uit het bedrijfsplan van Visit Flevoland BV blijkt een structureel tekort van € 60.000 als er vanuit wordt gegaan dat de bestaande subsidie aan Toerisme Flevoland gelijk blijft. Uit de gesprekken met de Ontwikkelingsmaatschappij, waar Toerisme Flevoland nog onderdeel van is, blijkt dat dit tekort op het onderdeel Toerisme zich altijd al heeft voorgedaan. Echter binnen het geheel van de OMFL werd dit altijd gecompenseerd door andere opbrengsten op gebied van de activiteiten van Team Economie & Investeringsbevordering. Door de splitsing van de drie verschillende bedrijfsonderdelen van de OMFL naar aparte entiteiten kan er geen sprake meer van zijn dat het tekort van Visit Flevoland BV automatisch tussen de oude verschillende onderdelen van de OMFL wordt verrekend. Daarnaast nemen de structurele lasten, zoals de kosten zoals accountantskosten, administratiekosten etc. toe. Om de continuïteit van Visit Flevoland te garanderen is het noodzakelijk om de bestaande boekjaarsubsidie te verhogen met € 60.000 naar € 491.507 (prijsspeil begroting 2019). Het voorstel is om dit tekort op te vangen binnen de stelpost Nieuw beleid. Hierdoor worden de structurele lasten voor de uitvoering van het provinciaal beleid gedekt door een structurele subsidie.

2.4 Hernoemen begrotingsubsidie.

In de begroting van de afgelopen jaren werd de subsidie aan Toerisme Flevoland apart benoemd. Hierdoor is er sprake van een gelabelde subsidie. Met de oprichting van Visit Flevoland BV en het overgaan van de activiteiten naar deze nieuwe BV is het gewenst om de gelabelde subsidie in de begroting 2019 te hernoemen naar Visit Flevoland. De formatie en activiteiten van het Bureau Toerisme (nu onderdeel van de OMFL) worden overgedragen aan de nieuwe entiteit.

2.5 Risicodragend te participeren in Visit Flevoland BV.

Door risicodragend te participeren in Visit Flevoland BV, in de vorm van € 100.000 in aandelen, heeft de vennootschap vanaf de start voldoende liquiditeit en vermogen om aan haar verplichtingen te kunnen voldoen en de continuïteit van de onderneming te borgen. Doordat structurele lasten worden opgevangen door de structurele subsidie vanuit de provincie voor de uitvoering van het provinciale beleid op gebied van recreatie, toerisme en gebiedsbranding is de kans op een duurzame waardevermindering van de aandelen nagenoeg nihil.

Het nemen van aandelen in een besloten vennootschap is een transactie die alleen de balans van de provincie raakt. Hierdoor is er geen bestaand budget beschikbaar en deze investering is niet opgenomen in de begroting 2018. Hierdoor is de goedkeuring van Provinciale Staten benodigd.

2.6 Risicodragend te participeren in Sportservice Flevoland BV.

Door risicodragend te participeren in Sportservice Flevoland BV, in de vorm van € 147.000 in aandelen, heeft de vennootschap vanaf de start voldoende liquiditeit en vermogen om aan haar verplichtingen te kunnen voldoen en de continuïteit van de onderneming te borgen.

Het aandelenkapitaal is gebaseerd op de bestemmingsreserves projecten Sportservice Flevoland en Sport, die nu nog aanwezig zijn bij de OMFL. Deze reserves zijn destijds bij de overgang van

de stichting Sportservice Flevoland in de OMFL gevormd. Deze middelen worden door de provincie van de OMFL terug ontvangen om daarmee de kapitaalstorting mogelijk te maken. Hierdoor blijven de middelen die, binnen de OMFL, beschikbaar zijn voor de uitvoering van het sportbeleid nog steeds voor dit beleid beschikbaar.

Doordat structurele lasten worden opgevangen door de structurele subsidie vanuit de provincie voor de uitvoering van het provinciale beleid op gebied van sport is de kans op een duurzame waardevermindering van de aandelen nagenoeg nihil.

Het nemen van aandelen in een besloten vennootschap is een transactie die alleen de balans van de provincie raakt. Hierdoor is er geen bestaand budget beschikbaar en deze investering is niet opgenomen in de begroting 2018. Hierdoor is de goedkeuring van Provinciale Staten benodigd.

2.7 Begrotingswijziging noodzakelijk

Hoewel het verkrijgen van aandelenkapitaal in beide vennootschappen volledig via de balans van de provincie worden afgehandeld, raakt de eenmalige terugstorting van € 147.000 van de OMFL de exploitatierekening. Het voorstel is om deze eenmalige bate ongeoormerkt te storten in de reserve Strategische projecten, waarmee deze middelen vrij te besteden zijn. Daarnaast vereisen het structureel verhogen van de subsidie aan Visit Flevoland BV en het hernoemen van de begrotingssubsidie een begrotingswijziging.

9. Kanttekeningen

Zoals voorgesteld om het structurele tekort bij Visit Flevoland te dekken uit de stelpost nieuw beleid leidt er toe dat dit niet, zoals gebruikelijk bij de Perspectiefnota, integraal wordt afgewogen. Het geconstateerde tekort is pas na de vaststelling van de Perspectiefnota en de Zomernota bekend geworden. Het afsplitsen van Sportservice Flevoland en Toerisme Flevoland is cruciaal in het proces rondom de ontwikkeling tot volwaardige ROM en is derhalve niet te vatten binnen de gebruikelijke planning & control cyclus van perspectiefnota, zomernota, begroting en jaarrekening.

10. Bijlagen

Naam stuk:	eDocs nummer:	Bijgevoegd of periode ter inzage
Concept statuten Sportservice Flevoland B.V.	2328003	bijgevoegd
Concept statuten Visit Flevoland B.V.	2328001	bijgevoegd
Ondernemingsplan Sportservice Flevoland B.V.	2316213	ter inzage
Ondernemingsplan Visit Flevoland B.V.	2316240	ter inzage
15 ^e begrotingswijziging 2018	2330929	bijgevoegd